

Tõe Sõnumid

10. aastakäik.

Tallinnas, 1926.

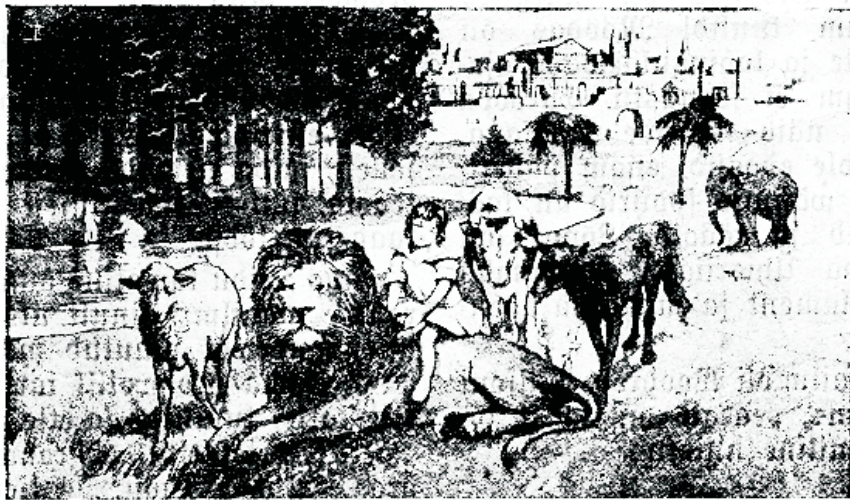
Nr. 2.

Kas saame maailma föderatsiooni?

Taylor Grant Bunch

Paljude aastate kestusel on maailma mõtlejad ja juhtivad mehed läbi immutatud olnud ideest, et maailm arenewat kõikide rahwaste föderatsiooni suunas. Otsi kui üksikud isikud ühinevad perekondeks,

meedala sed ja periala sed Paabeli wastu, saades werise sõja järel walitsewaks wõimums uues liidus. Sama asi kordus Greeka ajaloo s ja pärast Rooma ajaloo s. Wite wõituu aastaja kestusel walitjes Room

Kujutus olukordadest tulewal õigluse maal.

pe ekonnad sugufondeks, sugufonnad rahwais ja rahwad liitudeks, nii õeldakse tulla aeg, mil kõik rahwad moodustawad „Maailma Ühisriiki“, mis suguseid saawat walitsema „Inimkonna Parlament“. Sõda kõrwaldatawat siis rahwaste ühiselust, otse- kui kuritegewus nüüd üksikute isikute keskelt.

See ei ole mitte mõni uus nägemine, mingisugune kahelümne aastaja aade. Ta iga on pikem kui 2.500 aastat. Paabeli riik oli teatud mõttes paljude rahwaste liit, mis sugust walitjes Paabel. Hiljem ühinesid

maailma, hoides rahu kahe teraga mädga abil. Liidud rahwaste hulgas minewikus ei suutnud end koos hoida ja alalist rahu alal hoida, sest neid walitjes kõik wõim ja nende üle oli isandaks kõige tugewam liige.

Alljärgnewad wäljawõtted on näited föderaalse maailma ja üldise rahu praegusa aja sonimustest:

1911 ütles Mr. Taft, tolleaegne Ühisriik. president: „Ülespidamise reedlid, mis sugused walitsewad inimesi nende suhetes üksite wastu, tarwitatakse järjest kaswawal määral

rahwaste kohta. Lahinguwäli, kui waieluste lahendamise koht, annab wähehaawal maad wahekohtule. Suurte rahwamasjade huwifid ei ohwerdata, nagu endisil aegel, riigivalitsejate omakasule, auahnusele ja wõimu suurendamisele wõi riigimeeste intriigidele, kes ei ole tahtlikud enda wõimukeppi ära andma“.

Mai kuul 1914 pidas dr. P. S. Mogom tõne, kus ta tsiteeris heaks kiitwalt Anatole France sõnu, öeldes: „Üldine rahu saabub ühel ilusal päewal... sest et uued oluforrad, uued teadused ja uued majanduslikud wadadused sunnivad inimesi jääma rahu seisukorda... Töö saab ratsionaalselt organiseeritama, asutades maailma ühisriite“.

Pärast sõjaaegset rahuaadet wäljendas Newell Dwight Hillis, D. D., rahukonwerti istangu ajal järgmiselt. „Nüüd on maailm korraga saabunud äärmisest kurbtusest äärmisesse rõõmu. See on otse kui oleks inimkond läinud ketsõõ pimedusest ketspäewa hiilgusesse, ilma et mingisugust koitu wahapeal oleks olnud. Juba istuwad maailma riigimehed rahulaua ümber. Sõda ise on surunud. Waen, olles surmawalt haawatud, peab surema. Mõõdunud on torpeedo- ja srapnelli ajajärk! Mõõdas on mürgised laasid ja dum-dum kuulid! Mõõdas on jäädawalt kindluste ja lahingulaewade ajajärk! Kunagi enam ei sarnastu Euroopa sõjalaagriie, mis näib tääkide metsana. Rahulepingud ei ole edasjidi enam paberilipakad. Tapmisest wäsinud sõdurid an kaotanud oma mõõgad ja täägid. Lõpuks on saabunud Euroopa Ühisriigid, saabumas on inimkonna parlament ja maailma ühendatud riigid“.

Föderaalne maailm oli Woodrow Wilsoni kõige armsam lootus, peaegu on ta H. G. Wells'i ewolutsiooniline unistus.

Liidus on ehitatud palju rahwaid

Pariisis moodustatud liit on kõige suurem maailma ajaloos ja temasse on seni wastu wõetud kaugelt üle wiiekümne rahwa, kes on kohustanud end allakirjutatud lepingu läbi lahendama enda raskused wahekohtu teel ja juhtima maailma. Kuid seni on liit olnud sama abitu sõja talistuses, nagu seda oli Ford'i rahukommisjon suure Euroopa sõja peatamises. Ta on olnud rohkem kui hiigla nali. Guglielmo Ferrero, kuulus Itaalia ajaloolane, kirjutades hiljuti rahwaste liidust, ütles muuseas: „See tõusis ellu et tuua rahu walitsuste wahele ja ükski walitsustest ei tahtnud ei liitu ega

rahu, unistades seewastu wõitlustest ja kaubaturgude suurendamisest. Selle tagajärjel on aheldatud liit nüüd jõuetu halatsemiswäärt organisatsioon, rahul iseendaga oma orjuses, kuna Euroopa kannatab ja waewleb, sest temal pole rahu“.

Rahwaste Liidu asutamisest saadit on olnud 10—31 sõda käimas üheaegselt. Liit oli jõetu talistama wõi peatama Türgi-Greeka sõda, lahendama Itaali wahetuhtumist wõi lõpetama hispaanlaste ja Riifi fabiilide wahelist wõitlust, mis sugune praegugi käimas.

Ettekuulutatud katse

Kõige suurem talistus Liidu eduks on omakasupüüded, millistega inimkond rohkem ja rohkem ümbritsetud. Wõimata on endale ette kujutada rahwaste liitu, keda ei walitseks kõige tugewam liige, ja selle liikne walitsew pea oleks tegelikult maailma diktaator. Tsääsarid ei unistanud kunagi nüisugusest wõimust, mis sugust tema omaks. Ühked surelikud inimesed ei wõiks kannatada nüisugust aukõrgendust ilma autofraatilist wõimu nõudmata.

Juba katse kujundada nüisugust föderatsiooni on rohkem kui 2,500 aasta eest prohwet Mika poolt ette kuulutatud. Meljanda peatüki esimestes salmides on pildistatud üks wiimsete päewade liikumine rahwaste ketskel sõdade kõrwaldamiseks ja ketswa rahu esiletoomiseks. See on ettekuulutus sellest, mida nemad „ütlewad“ ja mitte ei teosta, juurest kawatsusest ja mitte kordajaadetud tööst.

Kas Liidu kawatus õnnestub? On „föderaalne maailm“ ainult üks idealistide ilus unenägu? wõi muutub nägemine tõelikuks? Sama prohwetlik tarkus, mis kuulutas ette katse, kuulutab ka ette selle luhtamineku. „Seitke ühte seltsi, oh rahwas! ja ehmatage ära... Pidage nõu, ja see mingu tühja, rääkige üks sõna, ja ärge mingu see mitte korda“. Jes. 8, 9. 10. Salmid 12 ja 13 seletawad, et ainus föderatsioon (liit) mis teeb rahu jäädawaks, on liit Jumalaga. Salm 17 näitab aega, mil see prohwetlik kuulutus tõdeneb. Jes. 33, 7 pildistab kõfide kibedat pettumust, kes katsuwad esile tuua rahu inimlikkude piiliete ja organisatsioonide läbi. Praeguse Rahwaste Liidu nurjaminek oli kõige suurem pettumus Mr. Wilsoni elus, ja teised wõtawad osa tema kurbustusest. Jer. 14, 13—15 käib kõfide isehakanud rahuprohwetide kohta, keda ei juhata taewalik mõistus. Ei ükski isik, kes

Kuhu tüüritakse meid?

Inimese elu võrreldakse fagedasti laemaga tormisel merel, mis lainetest wintfuta-tuna edasi püüdes teadmata kuhu aetakse. Kuhu? See küsimus on elutähtis. Küsimus mis sinusse ja minusse isiklikult puutub, armas lugeja. Kogu meie elu õnn oleneb sellest, kas meie eneste elusihiti seda „kuhu“ dieti tun-neme. Kui oleme enestele ford elus eesmärgi walinud ja sihti ette seadnud, siis on kindlasti vähem raste elureisi kursfi ja käitu kindlaks määrata.

Maailm on tüürita laewa sarnane mis abitult metsikute lainete meelewallas ümber effib, lootufeta oletus kindlasse sadamasse jõuda.

„Meie aeg on käärimiste, pettumuste ja läbikatsumiste aeg. Aeg kus igal pool nõrkus awaldub; palju pettust, effitust ja walet, uskmatus ja ülekohtu. Inimsugu seisab purustud ideaalidega ja waigistamata igatsustega keset rahutut ilmamerd“. Niisuguseid aegu hütüab püha Kirik „hirmsateks aegadeks“ 2. Tim.

Siis on weel ainult ühe tubli, kogemusrikka tüürimehe kaasbi tarwis ja meie wõime julgelt eluokeanil purjetada.

Kuhu? Selle saatustmäärawa küsimuse peale wõime meie ainult siis dieti wastata, kui oleme wastuse leidnud küsimusele: Ruskohalt? See on küsimus kõikide asjade alguse kohta. See on küsimus, mille juures kõikide aegade targad on pääd murdnud ja misuguse peale, hoolimata kõigist mõttekujutustest, üks ainsam wastus on, see on: Jumal! „Tema juures on elu ja kõige olemasolu allikas“. (Saksak. tõlge, Laul 36, 10). „Sest tema läbi on kõik loodud, mis taewaste sees ja mis maa peal on“. Kol. 1, 16. Tema juure peame tagasipöörama nii kui weewood enda ringwoolu lõpetawad ja oma wee merde walawad. Meie südamas asub sellepärast igatsus ja püüd elu algallika selle täielise õnne järele, mis Jumal on. „Et nemad Issandat pidid otsima kas nemad teda küll wõiksid otsegu kätega katsuda ja leida“. Ap. t. 17, 27.

See on tõeline elueesmärk, see on õige wastus küsimuse peale: Kuhu?

Kui meie seda eesmärkki oleme äratunud, siis pakub Jeesus Kristus end meile tüürimehena. Tema, kes oma maie elu ajal Kalilea mere lained ja tormi oma sõna läbi waigistas, (Luf. 8, 22—25) tema on see mees, kes wõib meie elulaewa läbi tuulke ja tormide keset kiwe ja kaljusid igawesesse rahuranda ja sadamasse juhtida.

Meie elame rahutumal ajal. Weel iialgi ei ole rahwal enam tarwis olnud nende „kuhu“ teada kui nüüd.

On tarwis üht kindlat, asjatundjat kätt meie kui ka kogu rahwaste tüüriratta juures.

3, 1. Iialgi ei ole niisugust aega olnud, misugune eneses niisuguseid hädaohte igal alal oleks peitnud, kui praegune aeg; hädaohte poliitilisel, lotiaalsel kui kolblisel alal.

Et asjaolu täsidust mitmel pool dieti tuntakse, tõendawad nii mitmedki tähtsate meeste ütelsed. Lloyd George, tähtsam Inglise riigimees, kirjutas alles hiljuti: „Kõik meie tegewus on uduust piiratud, ükski meist ei tea kuhu ruttame“. Samuti kirjutas mõni aeg tagasi Bischof Ryle: „Wähe asju on näituseks nõnda filmapaistwad kui üldine hirm ja teadmatu tulewiku kohta. Kirik ja riik on ühtlaselt enda alustagedel kõikuma löönud. Keegi ei näi teadwat, mida järgmine tund meile tuua wõib“.

„Prester Loid'is“ ilmus 16 okt. 1924 juhtfiri, millest järgnewa wäljawõtte toome: „Kuhu meie ruttame? See on see üllataw küsimine mis kohkunud pealtwaataja lähelepannes äratundmisi (ajasiundmuste äratundmist) peab endale ettepanema. Ükski ei wõi enda filmi selle eest fulguda et meie juba ammuigi kuristikku äärel seisame. Tarwis weel ainult üks wäikene tõuge ja wiimane peatuspunkt on kadunud, langemine teostub ja lorratus on käes. Kas ei ole inimsoo kolblised jõud enam mitte küllalt tugewad seda wiimast tagasihoidma? Need kolblised jõud on ikka küll weel olemas mida tõendawad õnneks päew-päewalt üldjuse kasuks töötawate suursuguste enastfolgaw teenistus. Kuid kas saawad need tugewamad olema kui saladuslised häwitamise wõimud misugustele meie rahutumal maakeral täieline tegewuswadabus antud? Kas saab

wdimalik olema iihit hingelift rahwasteliitu asutada mis kullalt tugew oleks aegamööda kuid järjekindlalt koidide neegatiwsete (asju eitawate) wdimude poolt wdidetud pinda jälle tagasi wdita? Kas saab maailma poliitiline rahu weel kaheteistkümnendamal tunnil endast ihe uue kōblise ja pūhitsuise eluks hādasttarwilise baasise kujutama? Meie kōif loodame seda. Uga nii palju lootuseid, nii wāga palju kūsimumsmärkke“.

Kas ei ole kahjuks tuhanded ja tuhanded inimesed meie aja demoraliseeriwate ja hāwitawate jōudude māngufanniks saanud? Kui wāhe on neid kellede elulaewa juma-

litust läest läbi elu tormide sadamasse juhita taffe! Ja ometi kui wāga paljud igatsewad selle järele. Peata, armas lugeja! Pane tähele enda seisukorda ja mödda oma sōidukursfi!

Suured sūndmused on meie taga, kuid weel suuremad on meil ees. Ruhu ja rutata? Mis toob sulle tulewit? Wali Jumala sōna omale walguseks ja kompassiks, Jeesus, Kristus tūirimeheks, siis saad ja oma kūsimumste peale dīge wastuse leidma ja hoolimata tormist ning lainetest kindlasse igawiku sadamasse jōudma, kus iks uus, rahulik elu aldas ja kōif wditlused möddas on.

U. Minck.

Arenemisōpetus ja kuritegevus

Maailmasōja ajast on iks hirmus haigus lahtipuhkenud, mida kuritegewuse ja seadusepōlgamise kattuks nimetada wdiks. Mis selle kattutaolise tōwe juures iseāranis filmipaisatab, on mārattu suur noorealiste kurjategijate arm.

Maailm kūsib endalt: mida wdiks kull selleks tehtud saada, et kuritegewust, misugune iseāranis meie noorsoole kūlgehakannud, juda selle idus lāmmatada? Kuidas wdiksime enda noorsugu pāasta?

Hirm riigiseaduste walju kēe eest wdib kull mōndagi kainemeelsusele mōjutada, ja selle haiguse tungemärkke ajutiselt kōrwaldada; aga see ei wdī mitte kuritegewust ārakāotada.

Arst teab tāselt et walu tuimendamine kui ka haiguseidude kōrwaldamine weel terwit ei too. Et kestwat terwit saada, selleks peab haiguse pōhjust tuntama ja selle arstimist juba haiguse juurest alatama.

Meieaegse kuritegewuse juur peitub noorsoo jumalafartmatufes ja wastutamatuses tundes, mida praegune kaswatus toetab. Sōpetus, mis tōendab, et inimene arenemise produkt on ja ta loomaderiigist alguse on saanud, annab inimese kōrgematele ja pūhalikumatele mōtetele surmahoobi, asetab teda ihele aistmele loomadega ja julgustab teda halbade loomutungide rahustamisele. Sōpetus, et inimene olla ahwit arenenud, juhīb teda mōttele, et tema enda tegude pārast ainult iseene ees wastutaw on ja julgustab teda seega igale oma kalduwusele järele andma.

Kui noorsugu usub et pole tarwis iihitegi ūlemat wdimu tunnistada, kuidas wdib neilt siis oodata, et nad eneste wanematele

sōnakuulelitud on. Ja kui noorsugu Jumala kasku jalgega tallab, kuidas wdib siis oodata, et tema riigi seadusi austab?

Uufartust āratawad loomise imed on liiga suured selleks, et Jumalast āralangenud inimwaim seda mōista wdiks. Elu tuleb ainult elust ja igast olewusest tekkib ainult tema sarnane elaw olewus esile“. „Alguses lōi Jumal taewa ja maa“, on ainsam loogiline seletus meid ūmbritsewa maailma kōhta.

Kuid praegusaja teadlased toidawad noorsugu „teadusliste“? õpperaamatute kaudu, koolides, jutluste läbi kirikutes, sellekohaste loengute läbi õppeasutustes ja ajalehtede läbi kodus, mille sifu noorte poolt dīge mettallina wastu wdetaffe.

Kuid igat puud tuntakse tema wiljast. Ja selle waleōpetuse wili awalduwus selles et miljonid noori ūleskaswawad, ilma wāhemagi wastutuse mōisteta eneste looja wastu.

Mida kull wdidafse niisugusest rahwapōlwest, kes sarnase ūmbruskonna mōju all ūleskaswanud, enam oodata, kui sōnakuulmatust seaduste wastu, olgu need jumalikud wdī inimlikud?

Sōnakuulmatust Jumala kasku wastu toob aga kurwa ja kiire kuritegewuse leikuse.

Kus juba Jumala seadustest ūleastutaffe, sād tallatafse inimlikke seaduseid weel enam jalgega. Sellepārast peaks esiteele wiima nōndanimetatud „teaduse“ asemel noorsoole kōigeennemōpetatama et „Jehowa kartus on tarkuse hakatus ja Pūha tundmine on mōistus“.

F. C. Gilberti ainetel.

Tõeline ristiusk

Ainult üks Piibel, kuid palju usulohkust. Mis on tõde?

„Armsad, et ma kõik hooli kandsin teile kirjutada meie kõikide õnnistusest, siis oli tarwis teile manitsedes kirjutada, et teie peate wõitlema usu pärast, mis ükskord pühade kätte on antud“.

Juuda 3. salm.

Tõeline ristiusk.

Sel ajal kui Juudas oma raamatu kirjutas, oli see usk nii siis juba pühadele wõi Jumala kogudusele üleantud. See, mis tol ajal oli tõsine ristiusk, peab seda olema ka nüüd. Ütelus, „usk, mis ükskord pühade kätte antud“ näitab selgesti, et siin räägiti ainult ühestainfamaast kindlaksmääratud usust — seega siis mitte mitmest.

„Üks Issand, üks usk, üks ristimine üks Jumal, kes on kõikide üle ja kõikide läbi teie kõikide sees!“ Ewef. 4, 5. 6. Kui kindlasti kui on olemas ainult üks Jumal ja üks peastja, sama kindlasti on ainult olemas üks õndsastegew usk, seesama, mis apostlite ajal pühade kätte anti — seesama, mida apostlid kuulutasid. Tutlustada, uskuda wõi õpetada midagi, mis kõrwale kaldub apostlite õpetusest, peab järeldawasti kõrwale wiima ka tõelisest ristiusust. Seda tunnistab Paulus Kol. 1, 8. salmis: Aga ehk meiegi, ehk üks ingel taewast teist armuõpetust teile peaks kuulutama peale selle, mis meie teile oleme kuulutanud, see olgu ära neetud!“

Tõeline ristiusk ja Jeesuse usk

Seda usku, mis oli Jeesusel ja mida tema õpetas oma jängritele, kes pärast kuulutasid seda tolleaaja tuntud maailmale, wõidakse digusega nimetada tõeliseks ristiusuks. See on sama usk, mis tema oma tagasitulekul leiab nende juures, kes teda ootawad ja on walmis teda wastu wõtma. Ilm. 14, 12. 14. Ainult wähestel on seda usku siis kui tema tagasi tuleb. „Siiski, kui inimese Poeg tuleb, kas tema usku leiab maa pealt?“ Luf. 18, 8.

Patt jääb patuks edasi; „ja patt on see, mis käsu wastu on“. 1. Joan. 8, 4. Meie oleme patused ja jääme seejuugusteks, niikaua kui meie patust ei lahku. Kuid see ei sünni sel kombel, et Jumal muudab midagi sellest, mis ta on ütelnud. See ei sünni ka mitte oma enese tegude läbi, waid elawa usu läbi Kristuse sisse.

Jumal on tõotanud „õigets teha seda, kes Jeesuse usust on“. Room. 3, 26. „See, kellel on Jeesuse usk, käib tema järel. Kui meie nüüd ütleme, et meie usume Jeesuse sisse, siis tähendab see, et meie usume sedasama, mis tema uskus ja õpetas ja elame selle järel.“

Jeesus pitseeris enda usu oma werega. Meie oleme saanud seda päranduseks temalt. Apostel manitseb meid selle pärast wõitlema, ja see on wäärt meie wõitlemist; sest selle läbi saame õndjaks. Uue Seaduse asutajana pidi Jeesus järeldawasti kõik selle seaduse suhtes korraldama enne oma surma. Keegi ei wõi midagi juure lisada testamendile pärast testamendi tegija surma. See wõib küll siindida tema eluajal. „Ei inimesegi wiimist seadust põlga ükski ära, kui see kinnitatud on, ega pane midagi sinna kõrwa“. Kol. 3, 15. Jeesuse usku tuleb otstida see pärast Piiblast Kirjast.

Meie usk peab olema rajatud „apostlite ja prohwetite raja peale, kus Jeesus Kristus ise nurgakivi on, kelle sees kõik hoone on kokku liidetud ja kaswab pühaks Jumala templiks Issanda sees“. Ewef. 2, 19—22. Jumala kogudust esitatakse „hoone“, „püha templina Issandas“ ja „Jumala eluasemena Waimus“. See „hoone“, „tempel“ wõi „eluae“ seisab „apostlite“ ja prohwetite rajal; aga Kristus jääb „nurgakiviks“.

Kristuse Waim oli see, kes Piibli pühi kirjutajaid juhatas nende töö juures. Nende läbi tunnistas tema ette „Kristuse kannatamisi ja kõik au nende kannatamiste järele“. 1. Peetr. 1, 10. 11. Kristuse Waim räägib prohwetide läbi samuti ka ewangeeliumi ja epistlite kirjutajate läbi. Mis meie sellepärast loeme kas wanas ehk uues Testamendis on Kristus, kes räägib meie wastu. Kirjutajad on ainult abindud, kelle läbi Kristus räägib.

Sel wiisil loetuna saab Piibel uueks raamatuks. Siis kuulda Kristuse häält ja tunta tema tõelise tõde: „Need sõnad, mis ma teile räägin, need on Waim ja on elu“. Joan. 6, 63. Piibel saab meile kirjaks, mida oleme otselohke Kristusest saanud. Kui au line see on! Sellele sõnale rajame enda usu. See on meie juht ja päästenõõr, lamp meie jalgadele ja walgus meie teerajal.

Kas inimene saab tegude wõi usu läbi õndsaks?

Wõrreldes neid kahte kirjakohta leiame, et nad väljendawad üheteisele wastufääwat tõdesi: „Mis kasu on sest mu wennad, kui keegi ütleb enesel usu olewat, aga tegusid ep ole temal? Kas usk wõib teda õndsaks teha? „Müüd näete teie, et inimene tegudest õigeks mõistetakse, ja mitte ükspäinis usust“ Jakobus 2:14. 24.

„Sest teie olete armust õndsaks saanud usu läbi, ja seda ei mitte teie käest, Jumala and on see; ei mitte tegudest, et ükski ei pea kiitlema“ Ewesufe 2:8. 9.

Näib, nagu need kirjakohtad ei oleks kokkõlas. Esimene kirjakoht näitab, et teod etendawad tähtsai osa inimese õigeks mõistmises, teine aga, — et inimene saab armust õndsaks ja „ei mitte tegudest, et ükski ei pea kiitlema“. Meis mõlemis kirjakohas on kallid tõed, kui neid õieti mõista. Keegi ei wõi tegudega omale õnnistust ärateenida — see on Jumala and oma ainusündinud Poja läbi. Tema ei teinud pattu; kuid Jumal arwas temale pattu süüks — meie pärast tegi Jumal seda. Jumala süüta Pojaga käidi ümber kui patusega. See pidi nii olema. Kristus suri patu süüga, mis lasus tema puhtal, patuta hingel. Surma minnes oli Tal niisugune tundmine, kui ühel patusel inimesel, kes igawesti hukka läheb. Mitte naelad tema kättes ja jalgades, ei ka mitte piigi löök tema külje sisse ei olnud surma põhjusiks — ei toonud surma. Kristus suri sellepärast, et tema Isa armastus oli temast lahkunud. Tema suri kui need, kes peawad ühel päewal surema ja igawese hukatusse minema; sest Kristuse lootusetu hüüd oli: „Mu Jumal, mu Jumal, miks sa mind oled maha jätnud?“ Patuta oli patuseks arwatud.

Loomu poolest oleme meie kõik patused. Käst nõudis surma kõigi inimestele, „sest kõik on pattu teinud, ja on Jumala aust ilma“ Rooma 3, 23., ja surm on patu palk“ Rooma 6; 23.

Patt peab maailmast ära kaotatud saama. Aga et pattu häwitada, ja inimesi lunastada, tegi Jumal oma ilmsüüta Poja meie eest patuseks „Sest tema (Isa) on teda (Poega), sest ühestki patust ei teadnud, meie eest patu ohwriks teinud, et meie pidime Jumala õiguseks saama, tema sees (Jeesuses). 2. Korint. 5:2. Meil puudus õigus — milleta ei wõinud Jumal meid lunastada ega igawest elu meile pakkuda. Jumal arwas Jeesust patuseks, et inimsugu õigeks

mõista — sellega mõistis ta meile täieliku õiguse.

Lutsifer effis

See lunastamise plaan oli Jumalale selge enne loomist.

Relituhat aastat laotas saatan walet laiali ja püüdis tõestada, et Jumala lunastamise plaan ei wõiwat korda minna; sest kui tuleb tõsine katsumine — loobub Jumala Poeg sellest. Ja saatan pani raskema läbikatsumise Kristuse peale Ketsemanes; ta püüdis Kristust ära wõrgutada, et ta ennaft päästaks ja jätaks inimsoo saatusse hoolde. Ta näitas kuidas Juudas saab teda ära andma, Peetrus ära salgama, ja jüngrid maha jätma. Miks pidi Kristus oma kalli elu niisuguste eest ohwerdama! Saatan püüdis Kristuse usku kõigutada See oli raske kiisatus, millest Jumala Poeg pidi wõitu saama just sel ööl enne tema äraandmist ja ristilöömist. Tänu ja kiitus olgu Isale ja Pojale, kes inimsugu on risti alla wiinud. Kirjutatud on, et Jeesus tuli sel ööl järgmise otsusele: „...tema oli armastanud omaiseid, kes maailmas olid, nõnda on ta neid armastanud otsani“ Joan. 13, 1. Ja Jeesus jõi Isa poolt antud karikast, maitstes surma meie igatse eest. Sellepärast on selge, et Jumala õigus on Tema armastuse and meile, kes oleme pattu teinud. Meie ei olnud jelle wäärt, ei ka ärateeninud; meie ei wõinud seda mitte teha. „See õigus ei ole mitte teie käest. Jumala and on see“. Aralunastatud laulawad: „Suured ja imelikud on Sinu teod, Issand Jumal, Sa kõige wägewam! Õiged ja tõsised on Sinu teod, Sa pühade Kuningas! Kes ei peaks Sind kartma, Issand ja Sinu nime austama, seist et Sa üksi püha oled“. Sest et Sa oled ära tapetud, ja oled Oma werega meid Jumalale ostnud, kõige suguharude ja keelte ja rahwa ja paganate seas“ Ilmut. 15, 3. 4; 5, 9. Kõik nende lunastamise au on Jeesuse Kristuse päralt. Nende teod, mis nad kunagi teinud, ei leia aset: Jeesus oli see, kes neid lunastas. Ja Jumal arwas nende usku neile õiguseks.

Kui teod esile ilmuwad. Aga mis saab nende tegudest? Kus ilmuwad nende pühade teod esile? Kas neid lunastati patu sees, käsu üleastumises, mis pattu näitab, ja mida Jeesus täiesti pidas? Kas Kristus wõis neid wabaks teha kui nad hingamise päewa teotasid, wõtsid Jumala

õna asjata suhu, warastafid, tapfid, himustafid wõõra wara ja rikkufid abielu—asjad mida Jumala käst hukka mõisteb? Kui Jumal saatis Abraami juure ingli, kes teatas temale Jumala soowi, et ta pidi Isaaki ohwerdama, kas Abraam ütles: „Seda ma küll ei tee“. Kas ta ei wõtnud Jumala teadaannet vastu? — Jakobus kirjutab sellest lõpetades: „Eks Abraam, meie isa, ei ole õigeks mõistetud tegudest, kui ta oma poja Isaaki altari peale ohwriks wiis? Nõnda näed sa, et ust tema tegudele on abiks olnud, ja tegudest on ust täieks saanud. Ja kiri on tõeks saanud, mis ütleb: Abraam on Jumalat uskunud ja see (ust mis tegutses) on temale õiguseks arwatud“. Jakobus 2, 21-23.

Jumal teadis, et Abraamil oli kindel ust, enne kui ta Isaakit ohwerdama hakkas. Aga inimesed ei teadnud seda, enne kui nad nägid, et Abraam tegutses. Tema teguwiis tõendab kindlat usku Jumalasse, mille eest sai tasuksõiguse igawesti tema pale ees seista. Teisel teel ei oleks teda mitte õigeks mõistetud. Sel samal kombel wõib igaiüks õigeks mõistetud saada.

Las Jumal otsustagu. Sageli arwawad inimesed, et neid üksi, nende sõna-kuulelikkude tegude tõttu õigeks mõistetakse; kuid Jumal wõib teisiti otsustada. „Palju ütlewad minu vastu jelsamal päewal: Issand, Issand, eks meie ole sinu

nimel prohweiti wiisil rääkinud, ja sinu nimel kurje waimufid wälja ajanud ja sinu nimel palju wägewaid tegufid teinud?“ Mat. 7. 22. Paljud saawad nõnda ütlemata, ütleb Jeesus. Need inimesed arwawad, et nad oma teenetega õnnistuse päriwad. Aga, kes tõesti saawad taewas olema ja lõpmata kiitust Tallele laulma, on unustanud kõik teod, mis nad iganes Jumala abiga on teinud. Nad austawad ja kiidawad Kristust kes neid lunastas ja ei nõua mingifugust au ega tasu oma tegude eest. „Sest kui see ühe inimese (Adama) patulangemise läbi palju on surunud, palju enam on Jumala arm ja and mitmele rohkesti saanud see armu läbi, mis ühe inimese, Jesuse Kristuse, päralt on...“

Sellepärast nüüd, nõnda kui ühe patulangemise läbi süü on tulnud kõikide inimeste peale hukkaõiguseks; nõnda on ka ühe (Kristuse) õiguse läbi Jumala arm tulnud kõikide inimeste peale elu õiguseõiguseks. Sest otsegu ühe inimese sõnapõlgamise läbi palju on saanud patuseks; nõnda saawad ka ühe (Kristuse) sõnatuulmise läbi palju õigeks“ Rooma 5. 15—10.

Tyler E. Bowen.

Waata Jeesuse peale—patuta ta;

Isa wahetas tema elu minu eluga.

Mina waene, wilets patune

Olen nüüd lunastud, ja puhas — lume sarnane.

Kaks saladust

Jumalakartuse saladus on õige elu saladus — see warjul olew wäe allikas, sarnaneda Kristusele maailmas, kus saadan jumalaks ja walitsejaks. Kurjuse saladus on hirmus patu saladus, selle wõõrastawa tõeasja seletus, et Jumala sarnatseks loodud inimene, igawese Isa poeg, kes igal silmapilgul õnnistuse ja Jumala armastuse tõendusit maitseb, end tema vastu pööras ja tema piirita armastust, piffameelt, kaastundmist ja pakutud andeksandmist põlgas ja seda armastust ükskõikseksjäämisega tatus. See on tõelikult saladus kuidas inimene nõnda unustaja, halb ja tänamata wõib olla. See on hirmus saladus mis seda kõik ära seletab.

Wõeldagu et Jumala kartuse saladus on „Kristus teie sees, auu lootus“. Kurjuse-ehk ülekohtu saladus on saadan, teie sees kes on patu ja surma pant, ühe lõpuliiku

hukatuse tagatis. Tõelikult on see saladus, et üks kõik kes, ehk meie küll kõik wõikime igawest elu, õnne, rõõmu ja andeksandmist kätte saada, kõik, mis igatsemiswääriline ja igawene on, ajutise ja hukkamisewarõõmu ja lühikese patuelu vastu kipume ümberwahetama.

Nõnda kuidas „Kristus teie sees“ jumalakartuse saladus on, nõnda on „saadan teie sees“ patu- ja ülekohtu saladus. „Jumal on Kristusega elawaks teinud ka teid, kes teie olite surunud üleastumiste ja pattude sees, mis sees teie ennemuiste olete käinud seisinatse maailma wiisi järele, wüürsti wiisi järele, sellel meelewald on taewa all, waimu wiisi järele, kes nüüd oma tööd teeb sõnatuulmata laste seas“. Ew. 2, 1—2.

Sellest kirjakohest on selgesti näha et inimene ei wõi mitte erapooletult, ühenduses olemata kas Jumalaga wõi saadanaga,

elada — et mingisugust waheteed olemas ei ole. Eht armastatate jumaliku elu eht jälle kurja elu; kas juhib meid jumala Waim wõi jällegi waim mislugune maailma üle walitseb.

Paljudel istub saadan südametroonil ja juhib inimest. Igal inimesel on tegemist enda ssemuses olewate kahe häälega. Need kaks häält on alati iseseks wastolus, kuni üks neist mõlemist täielise wõidu saab.

Kurjuse saladus peitub selles et saadan inimese meelte üle walitseb. See awaldub mõnikord wäga selgesti äkilise wihahoo kaudu eht samuti ka pikaldase wihapidamise läbi. See näitab selgesti et üks paha wõim meie üle walitseb.

Wihahoos teeb ja ütleb üks isik nii mõndagi, mis temale muudu mõttesegi ei tuleks. Wiha on mõnes suunas otse hullumeelsus, mille ajal kuri waim meid täiesti enda meelewalda on saanud.

Misuguseid hirmsaid kuritegusid ei teostata wiha mõjul! Misugused sõnad awalduwad siis inimese huultelt! Tõesti neid ei ütleks keegi, kelle mõistus digel seisukohal oleks ja kes iseenele üle walitseks.

Millest tuleb see kõik? See awaldub kõik ühest allikast — saadanast, sellest waimust, „kes nüüd oma tööd teeb sõnakuulmata laste seas“.

Wiha ja taltsutamatus wiiwad inimese wiimaks nõndakaugele, et tema lõpeks nii ihu kui waimu poolest täielikult kurja waimu meelewalla alla jääb.

Rõige wiletuse, patu ja haiguse algatajaks on esimesel joonel saadan.

Kuid siiski ei ole kurjuse saladus, inimese ihu ja waimu walitsemine saadana poolt, milgi wiisil ainult nende pääle püüratud kes kurjad, wihased ja ägedameelsed on.

Inimene, kes iseennast armastab, kes ainult iseenda kasuks ja maailma jaoks elab, on tõelikult kurja waimu, saadana, sellel natsel maailma wüürsti wõimuses, eht ta küll ise wõib mõelda et ta ühestki äraolenew ei ole waid täiesti iseenele üle peremees on.

Inimene, kes üks kõik keda wõi mida Jumalana austab, see kummardab tõelikult saadanat. Kõik paganlus, ükskõik mis selle austamise nähtaw eesmärk oleks, on tõelikult ainult saadana kummardamine. Selles peitub iga wale religiooni wäe saladus. Pagan ei austa mitte üksi mõnda nähtawat puufuju, kui ainult wäliselt nähtawat kummarduse asja, waid seda, mida tema enda meeles ettekujutab, üht nägematut waimlist wõimu.

Kõik ebajumalate kujud austamine ja piltide ning pühade jäänuste ette kummardamine on tõelikult ainult saadana austamine, olgu see kas Aafrika pärismaalasest puufuju austaja, eht Persija tulekummardaja wõi nõndanimetatud kristliku palwetaja juures, kes mitte tõelikku Jumalat kõigest südamest ei armasta ega end temale täielikult ära ei anna. Kuulgem selleks Jumala Sõna, mis ütleb: „Aga ma ütlen: Mis paganad ohwerdawad, seda ohwerdawad nad kurja waimudele ja mitte Jumalale“. 1. Kor. 10, 20.

Terwishoiu näpunäited

Sage keheline harjutus on tarwilik. Kui sinu amet seda ei wõimalda, wõib liigutusi muul teel teha. Wõib olla peaksid tööle minnes ja töölt tulles jalutama. Ka teisi liigutuse wõimalusi on olemas, kuid kõige parem on töötamine õhus.

Pane tähele oma kehaasendit müügilaua, pliidi wõi köögilaua ääres. Ka toolitüüp, millel istud, sinu seisumiseasend, keha hoidmine istumisel — kas sirgena wõi küürus, awaldawad otsustawat mõju terwise peale. Jalanõud, mida kannad, tingitawad sinu kehaasendit teatud määral ja awaldawad mõju terwise peale.

See otsufeks õõsel täiesti wälja magada. Ühendada oma päew selle kohaselt. Loobu

hilisest õigest meelelahutusest, kui tarwidus nõuab; ilma selleta wõid küll läbi saada, kuid mitte ilma küllaldase magamiseta. Meelelahutus digel ajal ja wiisil on üks osa terwishoiu kawaist.

Soosjat tähepanu tuleb pühendada tehnikule puhtusele. Siginäärmetest alatafa eritum mustus nõuab keha järjekindlat pesemist. Riided, mis selle mustuse enda sisse imewad, peaksid saama tihti wahetatud, tublisti õhutatud ja pestud. See naha mustus, kui mitte sel teel kõrwaldatud, imub tagasi kehha, satub werde, saades fardetawaks terwisele.

Käte pesemine, eriti söögi eel, on tähtis. Käed puutuwad kokku paljude asjadega,

mis wõivad haiguseidusid edasi tanda. Iga asi, mida sa katsud ja mida teised on katsunud, võib olla haiguseidude edasikandja. Käed käsitavad ka enamjagu toitusid, mida süüakse, saades seega peaaegu otsekoheseks külgehaiguse wahendiks. Kaitse suud haiguseidude sissetungimise eest, seega piirad ja suurel määral haiguse hädaohtu.

Criti tähtis on sifimine puhastus, mitte flistiiri waid seedimise harjutamise teel. Korralik söömine ja eluviis korwaldawad hea eduga kõhu ummistuse, kuna flistiiri aina nõudmist selle järele suurendab.

Palju on teie hambad wäärt?

Keegi rikas, kes oma hambad oli hoolituse läbi kaotanud, ütles, et ta annaks miljoni dollarit, kui ta oma hambad tagasi saaks. Kas olete mõelnud kui palju teie hambad wäärt on?

Paljud asjatundjad ütlevad, et rheumatism, närwide rikked, mao ja soolitate ärritused, igasugused rikked mitmes orgaanides, neeru haigus, korratu südame töötamine, ilandärmete põletik, tiifus, werewaesus ja mitmed teised kurnawad haigused, on alguse saanud haigete hammaste mürgitusest. Need on haigused, mis warem ehk hiljem surma toowad, wõi inimese elundite tegewust halwawad.

Kas teie hambad on kõlbulikud tarwitamiseks? Üks auguke hambas, mis ei ole koge ära parandatud, wõib lühikese ajaga hamba kõdunemisele wiia. Kas teie puhastate oma hambaid korralikult, et hoiduda neist haigustest, mis tekiwad hoolituse tõttu? Mustus hammaste ümber sünnitab põletiku. Põletik toob esile hammaste mädanemise, selle hirmsa haiguse.

Kuigi hambad ei waluta, ei tohiks neid siiski hoolituse jätta. See on wale arwamine, et hambaid tuleb siis rawitsemata hakata kui nad walu teewad. Hambad peawad hää arsti poolt, iga kuue kuu tagant järelewaadatud saama; ja peale seda peab iga päew nende eest eriti hoolt kandma. Arst ei suuda pooltki hammaste alalhoidmiseks arataha, kui iga inimene ise. Puhastage hambaid peale iga söömaaga. Püüdke seda harjumuseks teha.

Kahlemata olete kuulnud ütelist: „Inimest tuntas tema sõpradest“.

Samuti võib inimest tunda tema hammaste järele. Ei ole midagi wastikumat, kui näha noori inimesi puhastamata ham-

Soia teha hooliga igasuguse haiguse waenlase wastu, nagu seda on alkohol, tubakas, tee, kohw ja harjumust moodustawad arstirohud. Alkohol on mürk, mis halwab tegewust, olles täiesti terwisele kahjulik. Tubakas mõjub südame, wereringwoolu ja erkude peale. Tee ja kohw ei anna mingit toitu ega teisi soowitawaid omadusi.

Kõige parem jook janu kustutamiseks on puhas wesi. Midagi parandust selle juures teha ei saa. Tarwita seda wabalt nagu teha seda nõuab.

mastega. Ja kui sinna weel lisada kahjuliku sigari, (paberosi) siis on wastikus äärmiseni jõudnud. Iga harimata hammastega inimene, olgu ta tööline, teenija, õpilane, wõi ametnik, halwab oma tegewust. Kui ta on tööline, siis kahaneb ta tööjõud; kui teenija, — inimesed ei taha tema teenistust ja soowiwad temast rutem wabaneda; kui ta on õpilane, ta aju töötab pikaldaselt; kui ta on ametnik, inimesed kardawad teda usaldada, — ta võib oma ametkohustusi hoolituse jätta, samuti nagu ta oma hambad on hoolituse jätnud.

Kui igaüks tarwitaks iga päew mõni minut hammaste puhastamiseks (pesemiseks), oleks kasu, ärilises mõttes, sajakordne.

Puhastamata suus leidub miljoniid kahjulikke haiguse idusid. Meie, võib olla, ei puudu sööki täiega, mis wõiwad olla palju puhtamad kui hambad, kuid teadke, et kõik söögi osad puutuwad hammastega kokku. Sel kombel neelame, ühes söögiga, ka haiguse idusi sükkonda.

Paljud neist jattuwad were ringwoolu, leiawad nõrga elundi, ja tekitawad haigusi, — kõik sellepärast, et meie ei ole mõnda minutit tarwitanud hammaste puhastamiseks.

Hammaste ümber jäetud söögi osa algab wähe aja pärast käärimist. See tekitab ärritust ja põletiku, millele järgneb mädanemine, mis on mürgilisem hamba haigus, millega arstidel tuleb wõidelda.

Palju haigused järgnewad sellele. Mayo kliinik Ameerikas teatab, et 75 protsenti kõigest haigustest on alguse suust ja hammastest saanud.

Aeg oleks sellest järeldusi teha.

W. C. Dalbey, D. D. S.

Noor/oo o/akond

Mida teie walite?

Rõigile inimestele, kes maailmas elavad, on kaks teed ette pandud. Igaüks inimesele ka wabadus jäetud kummal teel kahest ta tahab käia. „Ja selle rahwa wastu pead sa ütleva: „Nõnda ütleb Jehoowa: „Waata ma panen teie ette elu tee ja surma tee“. Jer. 21, 8.

Surma tee on sõnakuulmatuse ja üle astumise tee, sest „surm on patu palk“. Elu tee on aga õiguse ja sõnakuulmise tee nendele, kes on Jumala käskudele sõnakuulelikud on. Ilm. 22, 14.

Kolmat teed ei ole olemas, Just praegu kui teie neid sõnu loete, sõnnite teie kas elu wõi surma teed. Noor sõber, mõtle selle üle tõsiselt järele.

Nooruse aeg on walku aeg

Igaühel elus tuleb mõni teatud aeg kus meie endid tee lahkmel leiame, kus peame otsustama misugust sihti kogu lähemate aastate jaoks enestele wõtta. Selleks leiame Moosese elust ilusa eeskuju nagu see teatatakse Ebr. 11, 24 - 36. „Usu läbi ei tahtnud Mooses, kui ta suuremaks sai, et teda pidi Warao tütre pojaks hüütama, ja ta wõttis ennemini Jumala rahwaga waewa näha, kui üürifese aja patu rõõmu pidada, ja armas Kristuse teotust suuremaks waraks kui Egiptuse maa wara; sest tema waatas tasumise peale“.

Iga piiblitugeja on tuttaw Moosese elulooga. Teie teate kuidas teda ühel päewal kolme kuu wanuse lapsena, pilliroo korwifeses Niiluse jõe woogudele asetati ja kuidas teda siis Warao tütre poolt leiti ja tema käsu peale ärapäädseti. Siljem wõttis Warao tütar teda oma pojaks. Tema elas kuninglikus lossis ja teda õpetati kõige Egiptuse rahwa tarkusele. Temale anti kõige parem haridus misuguse lõpetamisel tema pidi suureks riigimehiks saama. Warao mõtles teda omale abiwalitsejaks määrata ja Warao surma korral pidi tema, kui Warao tütre poeg, Egiptuse troonile saama.

Kui temale kuninga nõu tema kohta teada anti, siis tundis ta oma südames tustet taewast. See Jumala Waim mõjutas

tema meelde wõtta parem seisukoht Jumala rahwaga, ohwerdada oma elu Kristuse auks ja teha seda tööd, mis Jumal temale ülesandeks teinud.

Samal ajal kui maailma jumal (saatan) pakkus temale suurt ilmalikkust au ja töötas teda suureks mehiks teha maailmas, mõjutas Jumala Waim teda seisukoha wõtmisele Jumala rahwaga ja töötas teda suureks Jumala mehiks teha.

Teelahkmel

Siis tuli aeg kus ta lõpetas seisus otsustawal teelahkmel. Tema pidi walima kumba teed minna. Kas kuulda Jumala kutsut ja wõtta seisukoht tema rahwaga, ehk jälle jääda ühte nõusse kuningaga ja wõtta wastu temale pakutud maailma au ja kuulsust. Temal oli ees kaks teed.

Üks tee pakkus temale piirita rikkust, kuulsust ja au, kõrgemat seisukohta maailmas sel ajal. Temale pakuti wägewama riigi aujärke. Tema oleks saanud käskijaks miljonite üle, kes teda kõigesuuremaks mehiks maailmas oleks wõinud pidada. Kõik tema wähemad soowid oleksid täidetud saanud. Meie peame meelespidama, et kõik need wõimalused, inimlikust küljest waadatuna, temale wäga meelitawad wõisid olla. Kõige sellele wastuseista oli äärmiselt raske.

Teisel teel aga, kui tema läheb ühes Jumala rahwaga, teda ootasid ees raskused ja tagakuulamine. Käies õiguse teedel wõtsid teda ees elutingimised misugused ei meelitanud. Ainult loomulik inimene püüab wõimalikult neist mööda põigelda. Kuid paneme tähele mida tema walis. „Usu läbi ei tahtnud Mooses, kui ta suuremaks sai, et teda pidi Warao tütre pojaks hüütama“. Tema otsustas troonist lahti ütelda ja wängis ägawa orjarahwaga saatust jagada. Tema ütles ära kõige kõrgemast inimesest seisukohast ja astus kõigealamale astmele. Ja usu tee on alati olnud wastandiks maailmlikele seisukohtadele ja astmetele. Ning kõik, kes tahawad jumalakartlikult elada Kristuse Jeesuse sees, neid peab ka tagakuulama“.

Nii mõnelgi on tunne, et Mooses tegi seekord mõtlematast ja otsustas ning walis

halwasti. Jas maksis selle rahwaga ühes koos kannatada ja kõigest, mida maailmas nii wäga hinnatakse, äräütelda. Nõnda küsiwad ja otsustawad alati nii noored kui wanad kui neil on tegemist walikuga. Ja kaugelest suurem enamus haarab framplikult selle järele, mis nähtaw, maine. Kuid kas Mooses tegi dieti? Waatame seda pikemalt ja mõtleme. Kui tema oleks walinud Egiptuse trooni ja sellega kaasas käiwad mõnufused ja eesdiguised, siis oleks ta neid paremal juhtumisel ainult see lühifene eluaeg kasutada wõinud. Ta oli juba siis neljakümne aastane ja oleks wõinud seda wõib olla saja aasta ümber kasutada. Kuid mis oleks siis tulnud? Tema otsustab targalt. Wõttes seisukoha Jumala rahwaga otsustas ta kõigis ustaw olla Jumalale. Mis sugune saatus ootas teda ees? Wõitlus ja raskused.

Nii mõnigi tund tema elus oli tõesti walus. Kuid Jumala juhatus ja wägi oli temaga. Ja kui ta lõpeks oma maapealse ülesande oli täidewiinud, lahkus ta sellest elust surma läbi, kuid teda äratati üles ja wõeti taewa. Juda 9; Matt. 17, 1—5.

Kui Kristus äräseletamise mäel oli, siis olid ka Mooses ja Elias sääl.

Tema ütles endast ära maailmalikud asjad ja sai nende asemel taewalise au osalifeks. Tema oli esimene teda pärast surma ülesäratati ja ainjam pääle Kristuse selle ihu ei näinud mädanemist. Ta sai nende ettetähendusfeks, kes Kristuse tulekul peawad muudetud saama.

Seda kõike arwele wõttes oleme kõik walmis seletama, et Mooses targasti tegi ja tõesti kõigeparema osa walis.

Ra meil on faks teed ees—kitsas eneseohwerduse ja raskuste tee, mis wiib igawese elusse ja lai, ilmaliku au, kuulsuse ja lõbu tee, mis lõpeb hukatusfega. Kumba teed walime meie?

Mooses walis selle tee seepärast et ta „waatas tasumise peale“. Tema pani tähele tee lõppu.

Kui tema oleks ainult selle eluga arwestanud, ta oleks, wõib olla, laia tee walinud, ilmaliku au-ja kuulsuse tee. Aga usu läbi waatas ta igaweste asjade ja elu peale ja walis selle mis jäädaw on. Ta nägi et kui ta trooni oleks walinud, oleks see tema igawese elu maksnud ja seega oleks ta kõik kaotanud. Aga kui ta kõigis Jumalale ustawaks jääb, ootab teda ees igawene kodu jäädawa au sees. See elustas teda wõitluses ja andis igal ajal uut jõudu. „Usu läbi wõttis ta ennemini Jumala rahwaga waewa

näha, kui üürifese aja patu rõõmu pidada ja arwas Kristuse teotust suuremaks rikkuseks kui Egiptuse maa wara; sest tema waatas tasumise peale“.

Iga inimene, kes usu läbi täna niisuguse waate omandab, wõib ka selle seisukoha wõtta, mis Moosel oli.

Otsustage eneste tee walik igawese elu küsimuse walgel. Pöörake eneste filmad selle suure eesmärgi ja hinna peale, mis teid ees ootab ja olge ustawad Jumalale. Pidage meeles et ustawus Jumala ees ja tema käskude järele elu on inimese kõige tähtsam ülesanne.

Sõnakuulmine Jumala wastu toob juba selles elus rõõmu teie südamesse, rahu hingesse ja kord igawese õnne. See oleneb aga kõik meie wabaft walikust. Noorusaeg on waliku eht külwi aeg. Mis suguse tee teegi noorespõlwes walib, see määrab enamatel juhtumistel kogu selle inimese elu. Sellepärast noored, awage eneste waimufilmad ja walige tee, mis wiib igawese elusse!

Õnn — armastus — Jumal

Tõikitud Lepo.

Mida küll sinu pärast ei loodeta, püüta ega wõidelda ja lauaotsitud ja siiski nii leidmata õnn!

On ju loomulik igatseda õnne; ta on midagi Jumalast enesest istutatud inimesesse; löi ju ta teda täielikult õnnelikuna ning täieliku olewusena. Patulangemise läbi kaotas ta oma aulise oleku, kuid igatsus selle järele, mis õnneotsimise tungis awaldu, on tema hinges püsima jäänud. Puuduks see igatsus, puuduks ka nõue kõrgemate tarwete järele.

Kurb on waadelda kui inimesed, püüdes õnne poole, sammuwad effiradadel, kuidas pettuse kuma, on nendele effitusfeks, millele nad jälgiwad. Ei tahaks rääkida tõelikkudest materialistidest, kes wälises hea läekäigus, sõõmises, joomises, lõbudes ja kirgedes rahuõduft otšiwad ja seda effikombel õnneks nimetawad. Kui nad omale aega wõtaks, et oma südameseisukorra üle selgusele jõuda, siis leiaks nad midagi muud, mitte aga seda, mida meie rahuks nimetame. Kuid on ka neid, kes armastawad mingit asja eht olewust, mille tõttu nad seisawad tõelisele õnnele ligemal. Nii otšib keegi oma õnne findlas ja ustawas kohusetäitmisel, äraandmisel enese kutsel. Teise armastus

on tema isamaa. Kui paljud on oma isamaa pärast rõõmuga oma elu ohwerdanud. Kolmanda õnn seisab inimesoo awitamises ja teenistuses. Krahw von Platen ütleb: „Inimesed armastawad õppida, see on ainusam tõeline õnn“. Mõni otsib oma õnne looduse rahu: „kes sulle, jah sulle, loodus, on oma terve olemise annud, ei tunne see maailma purustawat walu; sa elad temas, ta elab sinus, oh õnnis elu, mis rohkem on kui hetkeks wiibiw unenägu“.

Mõni teine leiab oma õnne perekonnaelus. „Tubli abikaasa, kene laps on miksiks taewaks mulle!“ Mõni on waimustatud sõpruse-armastusest ja lõpuks keegi teine näeb õnne pruut-peigmehe armastuses. „Õnnelik ainult on armunud hing“, ütleb Goethe. Ka Chamisso ütleb oma „Naiste armastus ja elu’s“, et õnn olewat ainult armastus, armastus olewat aga õnn. On tal seega õigus, on armastus ükskõik mil kujul ainuke õnn eht tee selleks?

Nii kui öeldud, Jumal loodes inimesi mõtles nende eluõnne peale. Ta tahtis rõõmustada kaasa oma loodolewuste kookõla, rahu ja õnne üle. Kui nad aga patu läbi oma puhtuse, jumalafarnaduse, oma paradüüsi ja ühes sellega ka oma õnne kaotasid, leidis Jumal oma piirita armastuses üht rada, mis wiis tagasi paradüüsi ja õnnele. See rada oli Jeesus, ristilöödud armastus, mis maailma hea käekäigu ja õnne pärast ennast ise ohwerdanud. Siin kohtasid meid jälle kaks sõna: Armastus ja õnn. Armastus tasandab inimese teed õnnele, ta on ise tee kõrgema õnne juurde — Jumala juurde, kes on armastus. Nii ütleb ka Spitta: „Ainult armastus wõib armastuse juurde juhtida“. Kui wähe saadakse sellest aru! Suur enamus neist õnneotsijatest, kellest eelpool nimetatud, pole weel leidnud seda rada, mis wiib armastuse allika juurde. Jumal üksi on kõige armastuse allik, ning iga inimlik armastus on ainult wäike haru sellest ühest suurest armastusest.

Jumal on armastus. 1. Joan, 4, 16. Armastus on woolaw jõgi tema aujärjest ja ta tahab, et inimesüdamed oleksid kanaalid, mille kaudu maailm saaks armastusest ülejutatud. Ta andis ka seaduse, mida täita suudab armastus armastuse abil; sest see on Jumala armastus, et meie tema käsusõna peame (1. Joan. 5, 3.), ning armastus on käsude täitmine. Armastust ligimise wastu wõime ilmutada täites kuut wiimast käsku, pidades aga neli esimest, awaldame armastust ja sõnatuulnust Jumala wastu. Juma-

lat armastada, see on meie hinge kõige pühkam awaldus. Täielikult õnnelikud wõime olla alles siis, kui meie igawesti tema jünre jääme ja see on kõige õndsuse täideminef. Jumala aujärj, terve uniwersümi keskpunkt, tugeneb armastule peale. Sellepärast sirutab inimliku südamet igatsus alati koju, taewa poole. See saladusline igatsus elas kõikide ajajärgude rahwaste sifemuses. Oo, et kõik, selle südamet põhjas elab sarnane igatsus tõeliku, kadumata õnne järele, haaraksid oma õnnistegija käest kinni, kes neid juhatab igawese Isa südamet juurde, mis on kõigi armastuse ja õnne algus, mis on kõikide südamete kodu!

Ja siis mis?

„Ja siis mis?“ on küsimus, millele peaks iga inimene tõrd wastama. Praegu on aeg otsustata misjulgust wastust anda.

Ühel päewal, kui ma kirjandjalt kirje wastu wõtsin, puutusid silma järgmised sõnad, mis olid kirjutatud ühe ümbriku nurgal: „kuidas elu kasulikumalt tarwitada“. Ma ei pööranud sellele suuremat tähepanu, waid hakkasin teisi kirje läbi waatama. Mõne aja pärast puutus see ümbrik jälle silma, tähed nagu waatasid teraselt mulle otse. „Mis peaksid küll need sõnad tähendamata?“ küsisin endalt.

On rahamehi, kes pennid markadeks ja margad milljoniteks muutnud; on riigimehi olemas, kelle nimed kuulsuse müüriks kirjutatud, ja keda terve riik austab. Paljud waatawad lugupidamisega sarnaste meeste edasijõudmise peale. Sageli aga need, kes nii kõrgel astmenil on jõudnud, waatawad kadepusega nende peale, kes waitset, rahuliku elu maitsewad. Rikkus lööb tihti warjatud otse ihusse; isegi luuletaja ütleb, et „kuulsus on lõhnata lill, kuldsete lehtede wahel“. Nii mõtlesin mina.

Mul tuli meele üks juhtumine. Rõnelesin tõrd nooremehega, kes kawatse ka oma elu kasulikult tarwitada. Ta mõtles sagedasti selle üle misjulguse elukutse endale walida.

„Noh, Georg, kelleks soowite saada?“ küsisin tõrd temalt.

„Ma olen otsustanud õigusteadust õppida“ wastas kõrgilt noormees.

„Ja siis mis?“

„Tahaks saada ühels paremaks õigusteadlaselks selles riigis“.

„Ja siis mis?“ pärtsin edasi.

„Mõtlen rikkaks saada, ilma näha ja wõib olla ka parlamendi liikmeks saada.

„Aga edasi?“

„Siis abiellun; saan teua kodu: Igatahes, mõtlen kuulsaks saada“.

Waiksel toonil kordasin sama küsimust.

„Siis suren nii kui kõik teised“, wastas noormees närwiliselt.

„Ja siis mis?“ küsisin edasi, tõsiselt noormehe otsa waadates.

Ta waitis, kuid oli arusaadaw, et küsimus oli sihti tabanud.

Sellest on palju aastaid möödunud. Täna wõib see inimene oma kahekümnewiie aastase hingede wõitmise töö peale tagasi waadata. On ta kahtsenud, et ta sarnase elufutse endale walis? Kui teie näeksite ta hiilgawat nägu, wõiksite ütelda, et ta tõesti rahul ja rõõmus on. Kiirelt jälgisid minu mõtted seda Jumalariigi töötægijat. Waimus pöörasin ma omad silmad nende noorte inimeste poole, kes end eluie ette walmistawad. Misfugusele sihile nad püüawad?

Kas sul ei ole elus juhtumist olnud, mil püüdsid hiilgawat tulewiku fätte saada? Kas sa ei käskinud ajal rutata, et soowitud eesmärki saawutada? Oled sa tunda saanud, et see oli ainult kibe pettumus?.. Nii mõtlesin mina. Inimlikud filmad on lähedalt nägijad. Ainult siis, kui suur arst meid taevaliku kaugeltnäitajate prillidega warustab, wõime tulewiku waadata, ja sel teel endale tulusa seisukoha wõtta.

Tahan teile jutustada kahest inimesest. Nad kohtasid sanatooriumis mis asus mägestikus. Üks neist oli miljonär — teine — usklik kooliõpetaja. Siin end rawitsedes, sõid nad ihe laua taga, istusid samal werandal, waatlesid ilusat mägestikku ning tegid sagedasti ihestoos jalutuskäike. Seni teadsid nad väga wähe üksteise elust ja tegevusest. Kapitalisti uudishimu äratas asjaolu et kooliõpetaja rohkesti kirje sai. Kapitalist mõtles et ta terwist rawitsedes ikka oma ametikohuseid täidab, kuid lõpeks tuli otsusele, et see wõimatu on. Ühel päewal peale kirjade fättesaamist, istus kooliõpetaja werandal ja luges üht kirja, ümbruskonda unustades. Pisar langes kirjapaberile, mida kapitalist tähele pani.

„Wabandage hra Smith“ ütles miljonär, oma sõbrale lähemale astudes. „Arwan, et olete kurwa teade kodunt saanud“.

„Seda küll mitte, hra Preston. Wõtte istet. Hra Preston istus tugitoolile.

„Asjalugu on järgmine“ kõneles hra

Smith edasi. „Olen mitu aastat õpetajana töötanud ühes kristlikus koolis. Sadanded nooredmehed on minu juhatusel kooli lõpetanud. Paljud endistest õpilastest kes minu seisukorrast teada saanud, on mulle kirje saatnud. Täna hommikul sain ma fifuka kirja, milles hinnatakse mind, kui endist hädä õpetajat; see liigutas mind pisarateni“. „O“, ütles hra Preston, tuntawalt liigutatud. „Ma peaaegu tunnen kadedust teie üle, et olete ümbritsetud kaastundlikute sõpradest. Mis on raha sellega wõrreldes? Mul on palju raha, kuid keegi ei mõtle selle üle, kas ma elan wõi suren.“ Edasi rääkis hra Smith oma elust: „Issand on tõesti armuline olnud minu wastu. Noorelt sain usklikuks. See oli pöörde punkt minu elus: minu ilmawaated muutusid.

Ma hakkasin selle üle mõtlema mis ma wõiksin elule anda, selleasemel, et elust wõtta. Tulin otsusele et õpetamine rikastab teiste elusid. Sain aru, et ainult sel teel wõiksin noortele pakkuda seda, mis neil siin ja tulewases elus tarwis läheb. See tee oli sagedasti raske; ma olen äärmist waejust tunda saanud. Kuid rõõm selle üle, et ma midagi teha suudan, wõitis wiletsused ära. Ja ma peon tunnistama, et minu elu selles töös sai päew päewalt armsamaks. Mõnikord wõrdlen ma oma saatust sõprade saatusega, kes rikkaks ja kuulsaks saanud. Ma ei tunne sugugi kadedust nende üle.

Olen oma teekonda lõpetamas ja olen oma päewad õnnistegija fätte usaldanud, sellepärast ei larda mina mitte. Ma soowiksin siit lahkuda ja kõik Issanda hooleks fätta; sest ma tean, et wõin Teda usaldada. Tagasiwaadates oma elu peale ärtab tänutunne Jumala wastu, kes mind selle tee peale juhatas. Waadates tulewiku, wõin Paulusega öelda: „Sellest ajast peale on elu kroon minu jaoks walmistatud“. Kõige mõistlikumalt on see inimene toiminud, kes elades ja ka surres wõib kõik Jumala hoolde anda“. Hra Smithi sõnad ei kutsunud mingisugust wastust esile. Nad istusid tükk aega waiksel ja waatlesid mägeseid. Kella helin äratas neid mõttest. Saabus lõuna. Ülestõustes pööras hra Preston hra Smithi poole: „Teie kallid sõnad on mulle hädä teinud. Teie olete tõesti rikas inimene! Teie olete õppinud oma elu kasulikult tarwitama“. „Mitte mina hra Preston. Ma olen püüdnud Jumala tahtmist täita, ja see läbi tegi Tema minu elu mulle kasulikuks“.

M. E. Androfs.

Mõtete arendamine.

Meie Õnnistegija ütleb Matt. 15, 19: „Sest südamel seest tulewad välja kurjad mõtlemised, tapmised, abielurikkumised, vargused, waletunnistused, teotamised“. Need sõnad peakswad meid järelmõtlemale õhutada. Kui meie nende paha mõtlemiste algpõhjuse teada saada tahame, siis peame selleks piibli esimesed leheküljed lahti lööma. Jumal oli inimese täielikuna loonud; tema mõtted olid puhtad, aga patulangemise läbi tulid kurjad mõtted. Need mõtted olid juba esimeste inimeste juures nii suure kuritahtlikkuseni arenenud, et neid warsti tegelikult teostati. Kain lõi oma wenna, Abeli, suruks. Sellest ajast peale on inimeste mõtted ikka allapoole läinud. Meie päewil tõdeneb wäga sagedasti ülalweldud Õnnistegija sõnad ja sellepärast on meie mõtetele täieliselt uuen- dust waja.

Kui teistsugused on küll Jumala mõtted. Issand ütleb prohwet Jeremia läbi (peat. 29, 11): „Sest mina tean mõtteid, mis mina mõtlen teie pärast, ütleb Jehoowa, need on rahumõtted ja ei mitte õnnistuseks, et ma teile annan hea otse, mis teie ootate“. Jumala mõtted on alati inimlaste hea käe- käigu kasuks tegewad ja annawad tema hoolitsusest nende kasuks tunda. Rahjaks ei mõista paljud seda hinnata. Kui kannatused ja wiletsused inimest tabawad, siis nuriseb ta sagedasti, asetab end Jumala wastu, ja küsib siis: „Issand, miks pärast on mulle seda waja, miks pean ma sedasarnast läbi- tegema?“

„Issand wastab: „Minu mõtted ei ole mitte teie mõtted ja teie teed (mitte) minu teed, ütleb Jehoowa; sest otsekui taewad kõrgemad on kui maa, nõnda on minu teed kõrgemad, kui teie teed ja minu mõtted kõrgemad, kui teie mõtted“. Jes. 55, 8. 9.

Meie peaktime sagedasti Jumala mõtete üle, mis piiblis wäljendatakse, järelmõtlemale. Laulja (Saawet) oli seda uurimisainet har- jutanud. Ta ütleb: „Kui kallid on see pärast mu meelest sinu mõtted oh Jumal! Kui wäga suur on nende arw! Teises sal- mis kiidab ta Jumala kõittheadwust ja hüüab, täis aukartust: „Sina tead mu magamist ja mu ülestõusmist; sina mõistad mu mõtted laugelt ära“.

Arenda pühi, häid mõtteid! Sead mõtted on armsad küllalised, keda südamlikult terwi- tama, sõbralikult hoolitsema ja kaua kinni- peetama peab. Kooside sarnaselt annawad nad magust lõhna, kui neid mõtete waagnas

alalhoitakse. Häid mõtteid peab arendatama. Nende eest hooldamine pole ialgi küllalt korralik olnud. Nii kui külwatud seeme maapinda ajaliku elu kasuks rikastab, nõnda peakswad pühad mõtted südamepinda rikas- tama igawese elu õnnistuseks. Nii kui kama omi tiibu üle oma pojaste laotab, selle- pärast, et nad kahju ja waenlaste eest kaits- tud olekswad, nõnda peame igal ajal pühade mõtete alalhoidmiseks jõupingutusi tegema, et need saadana ja meelitawate sõprade poolt äraõistatud ei saaks. Arendage selle- pärast pühi mõtteid. Pühad sõnad ehk teod, mida meile piiblis kirjeldatakse, on oma alguse saanud pühadest mõtetest, mida Jumal annab. Pühad mõtted sünnitawad pühi sõnu ja tegusid ning on uuendatud sü- dame tunnusmärgid.

Tänapäew ütleb nii mõnigi: „Mõtted on tollimaksust wabad!“ Kuigi nad tolli- maksust wabad olekid, siiski ei ole nad karistuswabad.

Piibel ütleb meile Ebreä r. 4, 12: „Ju- mala sõna... on mõtete ja südamel nõude äramõistja (kohtumõistja, Sassa keeles). See on õigus, et meid meie mõtete pärast aja- liku kohtu ette ei weeta; aga teadke, et meid nende pärast kohtusele wastustandmisele kut- sutakse. Pühad mõtted on õieti patu üdi, linnased, millest pattu kääritakse, süütaja, mis kuradi kiusatusetele kinnipüüab, pesa, kuhu kõik kurjad linnud omad munad mu- newad. Nii kindel, kui see on, et tulihagu, kui ta jämedaid puupakke läbisööb, nii kind- lasti karistab Jumal patuste mõtete eest samuti, kui patuste tegude eest. S. D.

* * *

Õnimestel ei ole mitte puudu religioo- nist, waid ühendusest Jumalaga; mitte wälisest wormist, waid elust.

Jumalal peab wõimalus olema alati nõnda meie peale mõju awaldada, nagu seladusline magnetism magneedinõõla peale mõju awaldab ja seda õiges suunas hoiab. Kristus, kes selleks siia maailma tuli, et seda hädahtarwilist ühendust ülesseada, ütleb: „Minu lambad kuulewad minu healt ja käiwad minu järel ja mina annan neile igawese elu“.

Mõtted raamatu üle

„Wõta ja loe!“ kostab meile paluwalt wastu igast üksikust raamatust, selle arwuta hulga seast, mis maailma ülejutanud ja meie sirutame välja kae nende järele, kui terwitaktime mõnda wana, hääd sõpra.

Ja, raamat on inimese sõber, ustaw reisufeltiline meie eluteel. Igiwana kuid ühtlasi ka igawesti noor saadab ta meid ja awab meile tahtlikult igal ajal kõike, mida ta hõljab. Temast hoowab meie üle taewandnistus; õrnalt ja trööstiwalt räägib ta meie wastu tumedatel, rasketel tundidel ja naeratab meile, kui meie päitefepaistelisel teedel kõnnime. Ta kirjub meid elawas tulduses kaasa ja õhutab meid elawale tegewusele, walgustades ühtlasi rahulikult ja waikselt meie eludhtut.

Raamat on tõesti üks saladus! Uwa-südamlikult ja mõnikord tagasihoidmatult mängib ta inimeste meelte õrnemal keelil ja jutustab wabameelselt südamel salajamatest ihaldustest, meie armastusest ja kannatusest, meie rõõmudest ja waludest. Ta toob meile teateid kaugeilt mailt, kuhu meie jalgi pole saanud ega sa: lord wiibime warjurikaste palmide wilus ja alati sinawa troopikataewa mõju all, kuid sama kiiresti asetab ta meid jääkülmale põhjamaale. Raamat wõidab aja samuti kiirelt kui ruumi. Silmapilkselt asetab ta meid halli minewikku.

Meie wõime wiibida esimeste inimeste juures ja wõtta osa nende elust ja tegewusest. Ja kuidas küll ei suuda raamat meie meelt lahutada, meid kõita mõjutada! Raamat, mis on elustatud Jumala Waimust, awaldab endast jõudu ja wäge, ning juhib meid walguse kõrgustikudele; teine raamat aga sellewastu on kuradi eluase, awaldab endast surmawat müarki ja püüab meid alla, libedatele ja pimedatele teedele wiia. Ja raamat on tõesti saladus.

Kui suurim saladus ja ühes ka suurim ilmutus on raamatute Raamat üks päranduskiri, Looja testament oma loodolewustele, kõikide Isa töötus enda lastele. Kui suur wähe on siiski inimese sõna ja Jumala sõna wahel — see on kui surm ja elu! Jumal räägib meiega kes meie tema ees ainult muld oleme.

Misfugune arusaamatu alandus ja armastus on see! Tema, see suur Jumal, tahab meid kinnitada, trööstida ja parandada, meie käsi haarata ja meid surma wõimust wäljaaidata, milles meie wangis oleme. Ta tahaks ka sinuga rääkida ja sulle abiks olla, sellepärast: wõta püha Kiri ja loe!

E. Genz.

Kas saame maailma föderatsiooni? Augus w. lht. 17. tunneb minewiku ajalugu tema weriste teadannetega, ülekäiwa kurjusega, omakasuliste püüetega ja sallimatuse waimuga, mis tänapäew walitsemas, ja piiblikil tulewikuetekuulutus, ei wõi tõetruult ütelda: „Rahu, rahu“, kui pole mingit rahu ega rahu wälja-waateid maailma praeguses seisukorras.

Saaniel annab kirjelduse

Prohwet Saaniel, seletades Paabeli kuningaga Nebukatnetsari unenägu, nagu see teises peatükis teada antud, annab graafilise kirjelduse praeguse rahwasteliidu nurjaminekust. Kuju kuldpea kujutas Paabeli riiki, hõbe Meeda-Persiat, wass Greekamaad ja raud Roomariiki. Raud ja sau jalgades esitab Rooma jaotatud rahwaid, wõi meie-aja Euroopa rahwaid, millistest mõned on tugewad kui raud ja teised nõrgad kui sawi. Salm 43 räägib katsest kokku sulatada neid murdunud osasid; aga jumalik ettekuulutus ütleb: „Nemad ei jää mitte teine teise külge kinni, otsegu raud ei anna ennast segada sauega“. Rahwaste Liidu lepingut saab käsitatama kui „paberi lipakat“ nendesamade rahwaste poolt, kes sellele alla kirjutanud.

Salmid 44 ja 45 toowad heledama pildi. Järgnewalt Rahwaste Liidu nurjaminekule toob esile Rahuwürist uued olukorrad. Inimliku nurjamineku rufudele asetub uus riik ja nimelt „ilma käteta“ wõi inimliku abita. Inimlik äärmus saab Jumala wõimaluseks. Tema teeb seda, millise teostamine inimeste poolt nii haledalt nurja läks. „Selle maailma kuningriigid on meie Issanda ja tema Kristuse päralt saanud; ja tema walitseb igawesest ajast igawesti“. Ilm. 11, 15. 21 peatiikis pildistab ilmutaja Rahuwüristi riiki selle aulise pralinnaga ja peastetud rahwastega ning nende kuningatega, kes toowad oma au ja kuulsuse sinna sisse. Maailma föderatsioon moodustatakse Kristuse poolt, kelle Peaks tema saab, ja meie maa, mis kaua wõdras olnud, saab weel kord maailmkonna föderatsiooni liikmeks.

Siis tõdeneb apostel Joannese poolt antud prohwetikuulutus: „Ja rahwad, keda ära peastetakse, käiwad tema (Uue Jerusalema) walguses; ja maa kuningad wiiwad oma au ja austuse sinna sisse... Ja nemad wiitwad rahwaste au ja austuse sinna sisse“. Ilm. 21, 24—26.

Wäljaandja: 1895 a. ajutat. 7 p. Adw. Cesti Liit. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Martha Raba'le Rerepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Posti tän. nr. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad saata. O.-U. „Narwa Kirjastusühisuse“ trükk, Narwas 1926.